

Warszawa, dnia 03. 06. 2015 roku

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 9.06.15.

nr. 1306 podpis. Borusewicz

DWOiP-III-071-8/15

dot. BPS/043-74-3200/15

SEKRETARIAT

Biura Prac Senackich

Wpłynęło dn. 9.06.15. zał.

nr. 3607 podpis. [signature]

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Senowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Ryszarda Knosalę podczas 74. posiedzenia Senatu RP w dniu 7 maja 2015 roku, w sprawie badań na obecność alkoholu, środków odurzających i psychotropowych w organizmie nieletnich przebywających w placówkach resocjalizacyjnych i podjęcia inicjatywy ustawodawczej w tym zakresie, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Analiza art. 70b ustawy z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich (j.t. Dz. U. z 2014r., poz. 382 – dalej „upn”) oraz wydanego na jego podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 kwietnia 2013 roku w sprawie warunków i sposobu przeprowadzania badań na obecność alkoholu lub innego środka użytego w celu wprowadzenia się w stan odurzenia w organizmie nieletniego (Dz. U. z 2012r., poz. 468) wskazuje, iż w/w przepisy mają wyłącznie zastosowanie do czynności kuratora sądowego wykonywanych w związku z orzecznym przez sąd środkiem wychowawczym w postaci nadzoru kuratora nad nieletnim (art. 6 pkt 5 upn). Zauważyć należy, że ten środek wychowawczy jest samoistny i ma charakter nieizolacyjny. Orzekany jest przez sądy w przypadku stwierdzenia u nieletniego niewysokiego stopnia demoralizacji. Natomiast środek o charakterze izolacyjnym, jakim jest środek poprawczy (art. 6 pkt 10 upn) może być orzeczony wyłącznie w przypadku, gdy nieletni popełni czyn karalny opisany

w kodeksie karnym, jeżeli przemawiają za tym wysoki stopień demoralizacji oraz okoliczności i charakter czynu, zwłaszcza gdy inne środki wychowawcze okazały się nieskuteczne lub nie rokują resocjalizacji nieletniego (art. 10 upn). Zatem w stosunku do nieletnich, co do których orzeczono najsurowszy środek przewidziany w upn - środek poprawczy, kurator nie posiada umocowania do wykonywania czynności określonych w przywołanym powyżej rozporządzeniu.

Odnosząc się do szczegółowych rozwiązań funkcjonujących w obrocie prawnym w zakresie przeprowadzania badań alkomatem lub testami na zawartość środków odurzających i psychotropowych w organizmie nieletnich oraz osób uprawnionych do ich wykonania należy stwierdzić, iż na gruncie ustawowym brak jest obecnie regulacji, które wprost upoważniałyby pracowników zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich do ich przeprowadzania. Uprawnienia te są w sposób pośredni wywodzone z przepisów regulujących realizację zadań powierzonych zakładom poprawczym i schroniskom (m.in. rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości *w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich* – j.t. Dz. U. z 2014r. poz. 1054, rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 maja 2007r. *w sprawie szczegółowych warunków i trybu postępowania leczniczego, rehabilitacyjnego i reintegracyjnego w stosunku do osób uzależnionych umieszczonych w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich* - Dz. U. z 2007r., Nr 93, poz. 627).

W świetle powyższego należy uznać, iż konstrukcja taka może budzić uzasadnione wątpliwości w zakresie konstytucyjnych praw i wolności, szczególnie wobec innych regulacji dotyczących tej problematyki (np. Kodeks karny wykonawczy). Jednakże w ramach prowadzonej działalności resocjalizacyjnej zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich nie można podważyć zasadności wykonywania testów w razie podejrzeń, że osoby umieszczone w tych placówkach wprowadziły się w stan upojenia alkoholowego czy odurzyły się innymi substancjami. Oczywiście dla zapewnienia konstytucyjności tego rozwiązania zasadnym jest zamieszczenie w akcie rangi ustawy zapisów, które w sposób wyraźny wskażą osoby uprawnione do ich wykonywania. Z tego powodu Ministerstwo Sprawiedliwości podjęło stosowne prace legislacyjne.

Uprzejmie informuję, że Ministerstwo Sprawiedliwości opracowało *założenia projektu ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz niektórych innych ustaw*.

Celem tej regulacji jest m.in. zapewnienie konstytucyjności rozwiązań w zakresie praw i obowiązków nieletnich umieszczonych w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich. W założeniach tego projektu przewidziano wprowadzenie nowych zapisów uzupełniających obowiązki nieletniego przebywającego w zakładzie lub schronisku o poddaniu się w uzasadnionych przypadkach badaniom na obecność w organizmie alkoholu lub innego środka użytego w celu wprowadzenia się w stan odurzenia. W części dotyczącej zasad zapewnienie bezpieczeństwa i porządku w zakładzie poprawczym i schronisku dla nieletnich znajdują miejsce przepisy regulujące obowiązek przeprowadzania przez pracownika pedagogicznego lub pracownika medycznego tych badań.

Na skutek zgłoszonych przez Rzecznika Praw Obywatelskich podczas prowadzonych konsultacji społecznych uwag do w/w projektu założeń, objął on m.in. zagadnienia dotyczące uregulowania w akcie rangi ustawy kwestii monitoringu wizyjnego w miejscach detencji nieletnich oraz przesłanek wykonywania w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich kontroli osobistej wychowanków.

Znaczny obszar jaki reguluje projekt *założeń* i fakt, że rozwiązania w nim zawarte będą wpływać na pracę instytucji podległych różnym resortom powoduje, iż prace są czasochłonne. Aktualnie, po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, konsultacji międzyresortowych oraz konferencji uzgodnieniowej, trwa analiza zgłoszonych w ich ramach uwag.

SEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Sprawiedliwości

Jerzy Kozdroń